

עניינים תוכן

2	מבוא
3	פרק ראשון: נזיגה עד לעלייתה לשלטון
7	פרק שני עלייתה לשלטון
11	פרק שלישי מורשת נזיגה בתרבות העולמית
13	סיכום
14	ביבליוגרפיה

מבוא

נזיגה הייתה מלכה של ממלכת נדונגו ומטמבה של העם שהיום מגדיר את עצמו בתור עם אנגולי. היא צברה כוח בתור שגרירה תחת חסותו של אחיה וניהלה משא ומתן עם הפורטוגלים בנוגע לסחר של העבדים באזור. לאחר מותו של אחיה היא הפכה להיות המלכה והצליחה לשלוט, למרות קשיים רבים, במשך עשרות שנים. היא הייתה ידועה בחושים הפוליטיים הטובים שלה ומן הטקטיקות הצבאיות הטובות שהיא ניהל.

למרות זאת דמותה אינה מוכרת היטב בתרבות העולמית. הדבר נכון גם להיסטוריונים שלא עוסקים בהיסטוריה של אנגולה וגם עבור תנועות פמיניסטיות מודרניות שהיו יכולות לעשות שימוש בדמותה בתור אישה בעלת משקל רב והשפעה רבה על האזור שבה היא חיה. עבודה זו תבקש לבחון את דמותה. היא תבקש לבחון את השפעתה ואת מידת ההצלחה שלה לשלוט על המדינה שבה היא חיה. זאת כדי להבין בצורה טובה יותר את דמותה ואת יכולת ההשפעה שלה על הנעשה בממלכה שלה. שאלת המחקר של העבודה תהיה:

מי הייתה נזיגה וכיצד היא פעלה במסגרת שלטונה?

על מנת לענות על שאלת המחקר הפרק הראשון של העבודה יעסוק בחייה של נזיגה עד לעלייתה לשלטון. פרק זה יסקור את השנים שקדמו לעלייתה לשלטון, עת הייתה תחת חסותו של אחיה. הפרק השני של העבודה יעסוק בשלטונה של נזיגה בתור מלכה. הוא יעמוד, במסגרת מגבלת עבודה זו, על הקשיים ועל הדרכים שבהם היא התמודדה עם הקשיים הרבים במהלך שלטונה. לבסוף אתאר את דמותה של נזיגה היום באנגולה ואבחן האם היה משמשת בתור מודל לחיקוי עבור נשים ברחבי העולם והאם חלקים בתנועה הפמיניסטית עושים שימוש בדמותה בתור דמות מופת לאישה חזקה.

פרק ראשון: נזינגה עד לעלייתה לשלטון

נזינגה הייתה המלכה של ממלכת נדונגו ומטמבה של העם מבונדו שנקרא אנגולה כיום. היא נולדה להורים נגולה קיה סמבה וגואנגואלה קקומבה בשנת 1583 באנגולה שהייתה אז קולוניה פורטוגלית. עשרות שנים לפני הולדתה החלו הפורטוגלים ליצור קשרים עם האנגולים המקוריים. הפורטוגלים החלו גם פעילות מיסיון שהביאה להתנצרות של המלך של הממלכה. במהלך שנות תקופתו היו עימותים רבים בין פורטוגל שביקשה לשלוט באזורי השונים של הממלכה ובין השלטון המרכזי.¹

אביה של נזינגה היה השליט של ממלכת נדונגו של עם המבונגדו. היו לה שתי אחיות ואח אשר נטל את המלוכה לאחר מותו של אביה. כבר מלידתה או משלבים מוקדמים של ילדותה נוצרו סיפורים אשר סיפרו כיצד היא שרדה את הימים הראשונים שלה. היא קיבלה את שמה מאחר וחבל הטבור היה כרוך סביב צווארה. סיפור זה מתבסס על האמונה כי ילדים ממשפחת המלוכה ששרדו לידות קשות, מחזיקים ביכולת רוחנית שאין לאחרים.

כאשר היא הייתה בת 10 אביה הפך למלך של נדונגו. היא זכתה לחינוך והערכה רבה מצד אביה מאחר והיא לא נחשבה ליורשת כס המלוכה ולא נתפסה בתור תחרות לשלטון. במהלך ילדותה היא קיבלה הכשרה צבאית והוכשרה להילחם בתור לוחמת לצד אביה. היא הייתה ידועה בעיקר ביכולת לחימה שלה עם גרזן קרב שהיה הנשק המסורתי של הלוחמים בממלכת של הנדוגגניים.²

בתור בת חסות של אביה היא לקחה חלק בחובות רשמיות שונות ובפעולות שונות שהשליט צריך לבצע בעת שלטונו, ובכך רכשה ניסיון רב בניהול הממלכה. היא לקחה חלק במועצות משפטיות, מועצות מלחמה וטקסים חשובים. היא גם למדה מצידם של הפורטוגלים כיצד

¹ Burness, Donald. "Nzinga Mbandi' and Angolan Independence." *Luso-Brazilian Review*, vol. 14, no. 2, 1977, pp. 225–229.

² Thornton, John K. "Legitimacy and Political Power: Queen Njinga, 1624-1663." *The Journal of African History*, vol. 32, no. 1, 1991, p 26.